

Год. IV

Ноемврий, 1895.

Брой 11.

ЛИЦЕ СЪ ЛИЦЕ.

Нѣма нищо въ Новия Завѣтъ за комисии или годишни събрания. Блаженниятъ нашъ Учителъ не организира Църква. Той основа духовно „царство.“ Ако и по нѣкогашъ Той да е говорилъ на множества — както въ Словото на Гората — пакъ голѣма частъ отъ Неговото жизнеописание, както ни се дава отъ четирмата Евангелисти, се занимава съ Неговитѣ лични свѣждания. Той дойде лице съ лице съ Самариянката при кладенеца, съ младия началникъ, съ слѣпия Вартимея, и съ Никодима въ горнята стая нощемъ. За Исуса Христа една само душа е била голѣмо събрание, и така трѣбва да се счита и отъ всѣки вѣренъ священнослужителъ или Християнски работникъ. Учителътъ веднѣжъ извелъ извѣстно лице „вънъ отъ града,“ когато е искалъ да има работа само съ него; и сега има много случаи въ които кое да е трето лице би било само спънка.

Повѣствованието на Апостолитѣ е тъй сжщо до голѣмъ размѣръ повѣствование на лице съ лице трудове за обращанieto или духовното назидание на частни лица. Онѣзи ранни Християни сж били мъжие и жени, които разбирали личната си отговорностъ и силата на личното усилие. Ний не четемъ за назначението нито на една комисия или за организиранieto на нѣкой свѣтъ. Седемъ души, наистина, се отредиха за да раздаватъ милостиня на бѣднитѣ та да освободятъ другитѣ за лични трудове въ проповѣждане словото на живота. Твърдѣ малко слушаме за какви да било устройства. На нищо не се допуцало да държи чловѣ-

ка отъ чловѣка — частниятъ вѣрующъ отъ частния грѣшникъ. Духъ Святій испраца Петра да посѣти Корнилия; Филипъ се отправя да отиде да говори на Етиопския съкровишникъ; Павелъ държалъ чудесенъ разговоръ съ загриженъ испитователъ на истината въ Филипийската тъмница; Аквила и Прискилла иматъ голѣмъ Библейски класъ въ лицето на краснорѣчивия Аполлоса; и Тавита е въ сама себе си „едно благотворително дружество.“

Днешно врѣме ний назначаваме комисии, държимъ събрания и организираме дружества. Тѣ се виждатъ да сж необходими, и дѣйствително има много нѣща, които могатъ да се извършятъ само по този начинъ. Но нѣма ли опасностъ отъ раздѣлена отговорностъ, когато се касае до великата работа на спасение души? Не се ли често поглѣща частното лице въ дружеството или въ църквата? Добри хора често говорятъ за нуждата да се съживи църквата имъ, и пакъ струватъ твърдѣ малко за да се съживятъ тѣ сами. Христосъ заповѣдва на Своитѣ ученици сега, както кой да е другъ пакъ, да просвѣтне видѣлната имъ въ свѣта; но нѣма ли опасностъ да не забрави всѣки Християнинъ, че той е носителъ на свѣтильникъ? И ако онзи свѣтильникъ е добръ изпълненъ съ благодать, и свѣтлината му се любезно хвърли по пакъ на нѣкой грѣшникъ, по-голѣмо добро ще се стори отколкото чрѣзъ цѣло народно шествие съ факели. Безсмъртни души не отиватъ въ небето или въ пѣкъла на пѣлкове; тѣ отиватъ една по една, и трѣбва една по една да се спасяватъ. Способътъ на спасение е такожде, до голѣма степенъ индивидуаленъ (личенъ)

способъ. Въ битката казва се, че само около единъ крушумъ отъ сто, сваля единъ човекъ. Една силна и трогателна проповѣдь може да се чуе отъ хиляда души, и пакъ само шестъ души може да се приведатъ да съзнаятъ грѣховетъ си, и съ онѣзи души трѣбва да се върши работа лице съ лице отъ пастиря или другъ благоразуменъ духовенъ водителъ. Г-нъ Муди често е казвалъ, че най-ефективната си работа той е вършилъ въ испитователната стая*) дѣто той се вижда лице съ лице съ всѣки грѣшникъ.

Когато погледнѣ назадъ на своята свѣщеннослужителска опитностъ, виждамъ сега, че голѣмата частъ отъ душеспасителна работа се е вършила чрѣзъ личенъ разговоръ. За примѣръ азъ се срѣцнахъ наскоро съ единъ ветеранинъ Християнинъ, който е билъ четиридесетъ години ревностенъ членъ на църквата, и азъ му напомнихъ за вечерята, когато му направихъ пастирско посѣщение. Оная вечерь моятъ дългъ разговоръ съ него не бѣше му направилъ впечатление, но прѣди да заминѣ той ме заведе въ дѣтската стая за да видя хубавитѣ му дѣци на леглата имъ. Като стоехме и гледахме на спящитѣ ангелчета азъ му казахъ: „Приятелю, какъвъ баща ще бѣдешъ ти на тѣзи дѣца? Кѣмъ небето ли ще ги водишь — или въ противоположения пътъ?“ Оная стрѣла се заби; тя се благослови отъ Духа Святаго за неговото обращение. На идущата Господня Вечеря той коленичи прѣдъ трапезата на Учителя. Проповѣдванието на Евангелието въ църква не го накара да земе рѣшение; проповѣдванието отъ което той се нуждаеше бѣше лице съ лице проповѣдване. Ако пастиритѣ посѣщаватъ по-често познатитѣ тѣмъ лица, тѣ ще намѣрятъ разтворени вратата въ сърдцето почти на всѣкого, ако просятъ отъ Духа Святаго да имъ покаже гдѣ да ги намѣрятъ.

Това което е истина за пастири е наравно истина и за родители и учители въ Недѣлни училища и за всички истински работници Християни — ако тѣ се ползватъ отъ благоврѣмията. По нѣкогашъ едно любовно писмо се благославя за обращението на една душа. Лична добрина въ врѣме на бѣда, или лично посѣщение за изказване на съчувствие, често отваря вратата на сърд-

цето за учителя. Ябълкитѣ, които се сега събиратъ за прѣзъ зимата трѣбва съ рѣка да се събиратъ, за да траятъ дълго врѣме. По сѣщия начинъ трѣбва и души да се събиратъ за Христа, да се принася молитва за тѣхъ, и да се работи съ тѣхъ лице съ лице. Оная църква ще събере най-добрата жѣтва тази година, която има най-много Християни, които обичатъ да вършатъ пастирска работа за Исуса Христа.

Т. А. Кайлеръ.

ПАМЕТНИЦИ ВЪ ВЕСТМИНСТЕРСКОТО АББАТСТВО.

Вестминстерското Аббатство, както въ продължение на осемстотинъ и петдесетъ години се е наричала мѣнастирската църква на Английскитѣ владѣтели, е придобило една слава и важностъ, която въ една смислъ надминува оная на по-великата съборна църква Св. Павелъ. То занимава мѣстността на една малка църква построена отъ Сиберта въ честъ на Св. Петра на едно малко издигнато мѣсто близу до рѣката Темза.

Хорътъ дѣто става коронясването на Английскитѣ владѣтели е много добръ симеменъ (образецъ) на ранната Английска архитектура съ декорации прибавени въ 14-то столѣтие, и съдържа между други гробове и онѣзи на Сиберта, краля на Источнитѣ Саксонци, Анна Клевска, и Едмондъ Гърбавия, Лестерския Дукъ.

Сѣверниятъ трансептъ (напрѣчниятъ ходъ) е занятъ главно съ паметници на войници и държавни мъжие, а южниятъ „Хгльтъ на поетитѣ“ съдържа паметници на повечето отъ великитѣ Английски поети, отъ Чосера до Такари и Дикенса.

Паметниците на сѣвернитѣ и южнитѣ крила на аббатството сж отъ смѣсенъ характеръ и въспоминаватъ музиканти, научни мъжие, пжтешественици, патриоти и търсители приключения.

Паметниците въ разнитѣ църквици сж главно за църковни лица и аристократи.

Измежду тѣзи паметници на крале и велики личности, на славнитѣ мъжие на Англия намираме и паметната плоча, показана на отсрѣдната страница. Тя прѣдставлява Ивана и Карла Уесли, чието дѣло за прѣчистванието на Английската Църква има за резултатъ организирането на отдѣлно тѣло

*) Стая дѣто се оттегляватъ лица които искрено търсятъ спасението на душата си и гдѣто пастирътъ и други опитни Християни имъ говорятъ и се молятъ съ тѣхъ.

JOHN WESLEY, M.A.

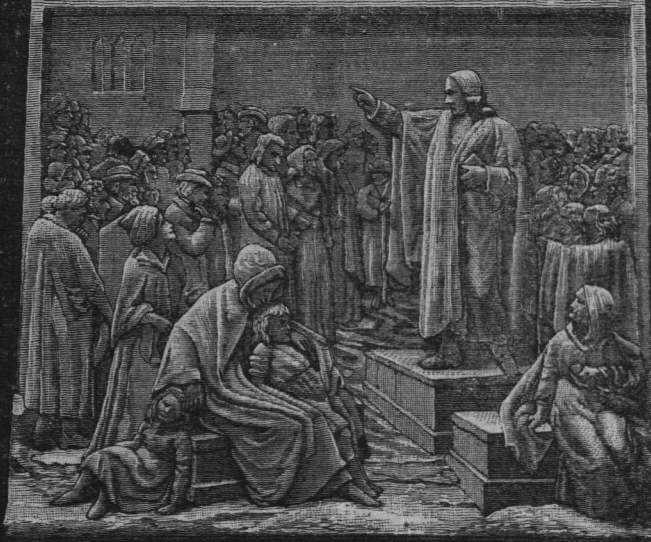
BORN JUNE 17, 1703: DIED MARCH 2, 1791.

CHARLES WESLEY, M.A.

BORN DECEMBER 18, 1709: DIED MARCH 29, 1788.

"THE BEST OF ALL IS, GOD IS WITH US."

"I LOOK UPON ALL THE WORLD AS MY PARISH."

ПАМЕТНА ПЛОЧА ВЪ ВЕСТИМНОСТЕРСКОТО АББАТСТВО.

Християни, които сега броят много милиони. Кога ще станатъ държавните църкви на всички страни доволни либерални и свободни отъ фанатизмъ щото да приематъ въ най-гордитъ си църкви паметници на славни *диссиденти* (които не сж съгласни съ тѣхните вѣроучения)? Ако църквите тукъ толкозъ странятъ една отъ друга, то какъ могатъ да очакватъ тѣ, че ще бѣждатъ съгласни на небето?

ЕДИНЪ ФИЛОСОФЪ ОТЪ ВТОРОТО СТОЛѢТИЕ.

(Отъ Професоръ Максъ Мюлеръ.

По мнѣнието на Професора Максъ Мюлеръ, Парламентътъ за Религии въ Шпикаго билъ най-важното събитие на 1893—4 година, при все това толкова малко се е чувало за него въ Европа щото редакторитъ на Виенския *Fremdenblatt* не отдавна счели за нужно да обяснятъ какъвъ билъ този Парламентъ. Подобно, когато Професорътъ билъ попитанъ що, отъ негова гледна точка, би било най-желателното откритие за идущата година, той отговорилъ, откритието оригиналния текстъ на Целзовото *Истинско Слово*. (*Sermo Verus*, или *Логосъ Алитисъ*); и това списание се видѣло толкозъ малко познато, щото редакторитъ пакъ счели за нужно да даждъ нѣкои обяснения.

Кой е Целзъ?

За освѣтлението на Германски (и разбира се на много повече Български читатели), Професоръ Максъ Мюлеръ ни казва нѣщо въ Германското периодическо списание *Deutsche Rundschau* за м. Юлий, за този философъ отъ второто столѣтие, авторъ на *Истинското Слово*. Но, за зла честь, оригиналниятъ текстъ на Целзовото списание е загиналъ, или поне не се е още намѣрилъ, и всичко що ний знаемъ за него, състои отъ отломъци дадени отъ Оригена като приводи въ неговия отговоръ „Противъ Целза“ въ осемъ книги. Професорътъ не е изгубилъ надѣжда за намиранieto на книгата, понеже най-послѣдните открития на стари Гръцки списания въ Египетъ сж били намѣрени въ ковчези на паметници, и не е невъзможно списанието Целзово да е било свито и употребявано като възглавничка за нѣкоя мумия по подобенъ начинъ.

Истинското Слово.

Но защо да се занимаваме съ Целзовото *Истинско Слово*? Въ първото, второто и даже третото столѣтие слѣдъ Христа, ний не знаемъ почти нищо отъ историята на Християнството възъ отъ това що имаме

въ Библията, и сега старо правило е, че много може да се научи отъ прѣдставяне другата страна на въпроса. Целзъ е билъ явно враждебенъ на ученията Християнски, и твърдѣ интересно би било да чуемъ какъ се виждала новата религия на единъ образованъ чловѣкъ отъ второто столѣтие, особено като той е вѣрвалъ въ философскитъ възгледи на Християнската община. Но за него противорѣчие е било щото чловѣци които бѣхъ веднѣжъ усвоили идеята за Логоса да свързватъ съ тази идея вѣра въ Христа като овещественния (материализирания) Логосъ. За него Християнската религия е нѣщо обективно; въ всички други списания отъ първитъ три столѣтия то е повечето субективно*) Той е единичниятъ нехристиянски и нееврейски писателъ отъ второто столѣтие, който е билъ запознатъ съ прѣдставители и отъ Иудейството и отъ Християнството и самъ члѣзъ части отъ Ветхия и Новия Заветъ; дѣйствително той се хвали че знае повече за тѣзи религии нежели мнозина отъ послѣдователитъ имъ.

Оригеновтъ отговоръ.

Почти нищо повече не се знае за Целза. Оригенъ едва ли казва нѣщо за него лично и ний не сме даже положително увѣрени за вѣмето въ което той е живѣлъ. Вѣрва се, че той билъ приятель на Лукяна. Целзъ е общо име, и самъ Оригенъ говори за двамъ души носещи сжщото това име, и двамата Епикурейци. Странно е, обаче, дѣто Оригенъ не се е потрудилъ да узнае нѣщо повече за своя противникъ. Той ни остава въ съмнѣние, дали той е сжщиятъ Целзъ, който писалъ двѣ книги противъ Християнитъ, защото къмъ края на спиванieto си той споменува за Целза, като че билъ съврѣменникъ, и искава намѣрението си да отговори напълно и на друга книга отъ Целза противъ Християнитъ която тя достигне до него.

Защо отговорилъ Оригенъ на Целза тъй напространно? Несъмнено за това, защото Целзъ е билъ не само запознатъ съ главнитъ философски школи на древността, но билъ изучилъ твърдѣ обширно и религии на древния свѣтъ. За Целза се споменува че писалъ за ученията на Египтянитъ, Асирійцитъ, Евреитъ, Перситъ, Елеѣйнитъ, и други народи съ религиозни и философски системи, защото той вѣрвалъ, че всичкитъ тѣзи системи имали извѣстно отношение помежду си.

Новиятъ Животъ.

Има съмнѣние че по-долнитъ разрѣди измежду Евреитъ и старитъ Гърци съ радостъ присли новата религия. Голѣмитъ множества били безъ практическа религия. Истина, Гръцкитъ мислителни имали свои системи по философията и морала, но старата имъ религия вече я нѣмало. Подобно и старото вѣрване на Евреитъ бѣше станало едно храмоуклонение безъ значение, и не даваше утѣшение нито надежда на слабото чловѣческо сърдце. Въ очитъ на болшинството философи въ онова вѣме, всѣка религия е била прѣходна, суевѣрие доволно

*) Субективенъ и обективенъ сж думи Латински. Думата субективенъ се употребява за тѣзи състояния на мислята или чувствованието прѣдмѣтъ (субектъ), на които е умѣтъ, а думата обективенъ се употребява за нѣща гледани като отдѣлни отъ ума, и като прѣдмѣти (обекти) на неговото внимание. (Б. Р.)

добро за народната маса, но недостойно за вниманието на образованитѣ. Това дѣто Целзъ е мислилъ, че новата религия е достоенъ за нападение прѣдметъ, показва колко важно — съвсѣмъ независимо отъ Иудейството — било станало Христианството. И дѣйствиелно азицекитѣ философи почнали да гледатъ на него като на нѣщо опасно, противъ което трѣбва да се борятъ съ философски оржия.

Христианството е било, на първо мѣсто, много повече новъ животъ нежели нова религия. Първитѣ му ученици били Евреи и останали Евреи прѣдъ очитѣ на свѣта. Целзъ упрѣкавалъ Християнитѣ за дѣто избрали за Апостоли мажисе съ лошъ характеръ, а Оригенъ отговаря, че въ това състои божественната сила на личността на учението Христово, дѣто челоуѣци, които сж били дълбоко потънали въ грѣхъ, можели да доидатъ въ новъ животъ. Христосъ прилича на Була въ това, дѣто Той прѣдставя Себе Си като лѣкаръ, който не дошелъ да цѣри здравитѣ но болнитѣ.

Учението за Логоса.

Но Христианството не можаше дълго врѣме да избѣгва метафизически разисквания. Оиѣзи учени Гърци, които пригърнали новата вѣра, видѣли се принудени да защитятъ своето положение, и отъ тукъ така нарѣченитѣ За щ и т и (Апологии). Мостътъ между Гръцката философия и Христианството бѣше Логосътъ (словото). Професоръ Мюлеръ расправя за това основно учение на Христианството, което било истикано на заденъ планъ, и може би че малко се разбира даже и въ днешно врѣме. Въ Християнската древностъ това е било вѣроятно въ слѣдствие на практическото и политическо развитие на новата религия, но съ него засадо се прѣрѣзала и жизненната нерва на Християнската религия. Първо, догмата била криво разбрана, послѣ се потърсили обяснения за нея въ миталогията. Но въ по-новитѣ врѣмена учението за Логоса постоянно се е прѣнебрѣгвало, а да се изгуби то значи да се отнеме най-важната основа исподъ похѣтѣ на Христианството, защото съ него изчезва историческото оправдание на Христианството, живата му свръзка съ Гръцката древностъ. Тойзи който чете „Въ начало бѣ Словото“ безъ да се погрижи повече за по-дълбокото значение на тази дума, забравя че религията изисква логика тъй както и вѣра. Религията нѣма нужда да бѣде философия; но тя трѣбва да е способна да отговори на философията; и колкото малко и да напирате сега връхъ догмата за Логоса, трѣбва да поминѣ, че тя е била центрътъ, животътъ на всичкото Християнско учение. Целзъ казва, че нѣма нищо противъ идеята за Логоса; но какъ философски глави можали да приематъ едно въплочение на този Логосъ, той никакъ не можалъ да разбере. Въ заключение Професоръ Мюлеръ дава историята и разнитѣ сѣнки значения на термина Логосъ, който възъ отъ Гърция той би считалъ за Гръцка дума или Еллинска мисль, технически термини на Гръцката философия, който не може да се прѣведе.

ОСВЯЩАВАНИЕТО НА МЕТОДИСТКАТА ЕПИСКОПАЛНА ЦЪРКВА ВЪ ГР. ЛОВЕЧЪ.

Въ гр. Ловечъ Мисията на Методистката Епископална Църква отъ дванадесетъ го-

дини насамъ има Дѣвическо Училище отъ което сж вече излѣзли нѣколко благовѣститани дѣвици. Отдавна се е чувствувала нужда и отъ едно църковно здание дѣто да се събиратъ на богослужение всички които желаятъ да слушатъ живото Евангелско слово. Тази нужда се е вече удовлетворила и църковното здание което се почна миналата година се сврѣши тази година. Църквата е твърдѣ добрѣ расположена на жгла сръщу Американското Дѣвическо Училище. Положението е едно отъ най-красивитѣ на гр. Ловечъ и е първото здание което привлича окото на пътника отъ която страна и да иде той.

Токо до църквата и прилѣпенъ до нея отъ къмъ южната страна е пастирскиятъ домъ, който е твърдѣ удобенъ за живѣяние.

Гържественното освящение на горѣ споменѣтата църква станѣ на 17-й миналий Септемврий. Ловченскитѣ граждани, които бѣхж поканени да присѣтствуватъ на този тържественъ актъ, изпълнихж църквата на опрѣделеното врѣме, и мнозина бѣхж принудени да стоятъ на крака, а други не можаж да влѣзжтъ въ зданието поради павалищата. Службата се почна часа на 10 прѣдъ пладнѣ. Словото се държѣ отъ Благ. Т. Константиновъ, Прѣдсѣдателствующий Превитеръ на Ловченския Църковенъ Окржгъ. Той говори за тритѣ главни клоня на Християнската Църква, расправи въ какво различаватъ тѣ и обясни цѣлѣта на Протестантизма изобицо, и оная на освещаваната църква въ особенностъ. Той каза че отъ амвона на тази църква ще се проповѣдва чистото Евангелско слово за поучение и назидаение на всички слушатели. Слѣдъ словото се извърши службата за освещаване на църквата, въ която участвувахж Благ. Г. С. Дейвисъ, Надзирателъ на Миссията, Прѣдсѣдателствующий Презвитеръ Благ. Т. Константиновъ и трима други ржкоположени проповѣдници. Църковний хоръ състоящъ се отъ ученичкитѣ на Американското Дѣвическо училище подъ ржководството на Г-жица Диймъ, която свиря на органа, испѣ твърдѣ хубаво опрѣдѣленитѣ за случая духовни пѣсни.

Слѣдъ пладнѣ часа на 3 се отслужи Господнята Вечеря. Въ този случай Благ. М. Д. Дѣлчевъ, държѣ кратко слово връхъ значението на това тайнство. Вечерята часа на осемъ Благ. Иванъ Тодоровъ, Свищовский Пастиръ проповѣдва, а въ Понедѣлникъ вечеръ Благ.

Стефанъ Гечевъ, Плевненския пастиръ. Съ това се свършихъ службитъ по освящаванieto на Ловченската Методистка Епископална Църква.

ЛУИ ПАСТЬОРЪ.

Може би че никой практически наученъ мъжъ отъ по-новитъ врѣмена не е достигналъ до такава обширна и здрава слава прѣзъ живота си както Луи Пастьоръ, който се помина къмъ края на миналия мѣсець Септемврий. Даваме краткъ отчетъ за резултатитъ на Пастьоровитъ трудове.

Пастьоръ се родилъ въ едно неизвѣстно село въ срѣдъ Планинитъ Юра на 27-й Декемврий, 1822 год; баща му билъ надничаръ усмаръ (табакъ). Пастьоръ въ младитъ си години не показалъ живъ интересъ въ учението, по-послѣ той се прѣдалъ на изучаване естественнитъ науки. Въ 1848 год. той билъ назначенъ професоръ на физиката въ Дижонската Коллегия. Четири мѣсеца слѣдъ това билъ поканенъ въ Стразбургския Университетъ. Въ 1854 год. той организиралъ факултета за наукитъ въ гр. Лилъ, и въ 1857 год. се върналъ въ Парижъ и поелъ цѣлото управление по прѣподаването на наукитъ въ Нормалната Школа. Въ 1865 год. той станалъ Професоръ на Геологията, Физиката и Химията въ Училището за Изящнитъ Искуства, и въ 1867 год. Професоръ на Химията въ Сорбонна, гдѣто останалъ до 1875 г. Той билъ избранъ въ Академията на Наукитъ въ 1862 год., и въ 1868 год. Боннското Медицинско Училище му дало титлата докторъ, но Френско-Пруската война тъй възбудила Французитъ, щото той повърналъ дипломата. Въ 1869 год. той билъ избранъ членъ на Лондонското Кралско Общество, и въ 1881 год. членъ на Французката Академия. Оксфордскиятъ Университетъ му далъ титлата Докторъ по Наукитъ. Въ 1887 г. той билъ единодушно направенъ постояненъ Секретаръ на Академията на Наукитъ. Почти всѣка почетъ що е могло да даде Френското Правительство се е дала нему.

Пастьоръ прѣкаралъ раннитъ си години по научно изслѣдване въ областта на молекулярната физика и химия, прѣзъ което врѣме той направилъ нѣколко дълбоки открития.

Когато тѣзи открития се най-напрѣдъ въз-

вѣстили Академията съдържала нѣколко твърдѣ отлични по наукитъ мъжие, между които сж били Араго и Био.

Общото заключение, което той притезавалъ че доказалъ било, че продуктитъ на не-вещественната природа, било минерални или искусствени, никого още не сж прѣдставлявали молекулярна *диссиметрия*; отъ друга страна веществата които упражняватъ най-голъмо влияние въ жизнени изявления, които присѣтствуватъ и дѣйствуватъ въ сѣмето и яйцето въ момента на чудесното почнувание на животния и растителния животъ, всички прѣдставляватъ молекулярна *диссиметрия*. Тази диссиметрия значи, че молекулитъ, или частицитъ отъ които сж съставени тѣлата, иматъ частитъ си противоположно нарѣдени. Всичко това той поддържалъ, че не било истина за всички неорганически нѣща, били тѣ минерални или искусствени, но че е истина за всичко въ свръзка съ прозябающа върнена храна или съ развивающе се яйце. Идеята е била въведена отъ Био. Пастьоръ притезавалъ, че молекулярна диссиметрия е естественната рѣзка демаркационна (раздѣлителна) линия, що сжществува между химията на органическата и неорганическата природа.

На тридесетъ и втората си годишна възраст Пастьоръ се отклонилъ отъ тѣзи изслѣдвания и обърналъ внимание на ферментацията (кипението). Той дошелъ до заключение че то (кипението) се причинява отъ живъ организъмъ едва ли двадесетъ и петъ хилядната частъ отъ палець въ диаметръ, че малката пръчица се раздѣля на срѣдата и образува двѣ, и тѣзи слѣдватъ да се раздѣлятъ безконечно, и така той слѣдва постоянно да открива една форма ферментъ (закваска) слѣдъ друга на основание на този принципъ, като тури въ дѣйствие всичкитъ принципи до край, и поясняваше темата си ту по дълбоко наученъ начинъ, който само научнитъ мъжие можахъ да разберѣтъ, ту по очевиденъ начинъ, който и неучениятъ наблюдателъ можеше да разбере.

Той показалъ че ферментацията (кипението, броженieto), гниениято и бавното горение извършени чрѣзъ работата на развития зародишъ, малко по малко прави най-послѣ всички животни и растителни вещества да изчезватъ и нищо друго освѣнъ крайно ниска температура не може да го спре. Тази е причината, дѣто въ леда на поляр-

нитѣ страни сж се намирали прѣдипотопни слонове съвършено упазени.

Неговитѣ изслѣдвания добихж голѣма важностъ въ свръзка съ киселото брожение, причината на прѣвращанне виното въ оцетъ. Голѣма прѣпирия се подигна между Либига и Пастьора.

Естествено Пастьоръ билъ доведенъ до изслѣдване въпроса за самопроизволното зарождение. и въ едно врѣме когато мнозина се вѣрвали въ неговото сжществование той можалъ да направи въ своята знаменита лекция въ Сорбонна слѣдующето утвърждение. „Нѣма ни единъ познатъ примѣръ въ днешно врѣме, който да оправдава твърдението, че микроскопически организми дохождатъ на свѣта безъ зародиши или безъ родители като тѣхъ. Тѣзи които поддържатъ противното сж жертва на иллюзии или на злѣводени опити, придружени отъ заблуждения, които тѣ не знаятъ какъ да распознаятъ или да избѣгнатъ. Самопроизволното зарождение е химера“.

Най-послѣ той билъ прѣдизвиканъ и се отнесълъ до академията. Комисия била назначена да тури край на прѣпирията. Пастьоръ прѣдставилъ своето прѣдложение съ тѣзи думи: „Утвърждавамъ че навсѣкждѣ възможно е да се земе изъ атмосферата извѣстно количество въздухъ, който да не съдържа нито яйце нито споръ и който не произвежда организми въ раствори изложени на гниение“.

Пастьоръ казалъ още: „Утвърждавамъ че въ каквото мѣсто и да зема кобически дециметръ въздухъ, когато този въздухъ се тури въ съприкосновение съ течността която може да кипне, и която е затворена въ стъкленъ сждъ, хемретически запечатенъ, то течността ще се испълни съ живи организми“.

Тѣзи обявления били направени прѣзъ Януарий, 1864 год. Комисията и противниците се срѣцнали прѣзъ Юний 15-й, сжщата година слѣдъ значително бавяние. Комисията рѣшила, че „понеже цѣлата распра се въртѣла около единъ простъ фактъ, то единъ само опитъ трѣбва да се направи, и да се склучи разискванието“. Другитѣ искали да направятъ всичкитѣ си опити. Комисията не отстапила, и другитѣ се оттеглили.

Свѣтътъ отъ тогава е приелъ положението на Пастьора. Той не бѣше единичниятъ

изслѣдователъ по този въпросъ, и нему не се дължи пълната заслуга за събаряние учението за самопроизволното зарождение. Английски научни мжже сж зели наравно дѣятелна частъ въ това, но блѣскавостта и положителността на Пастьоровитѣ опити придадохж на неговитѣ издирвания особенъ интересъ.

Пастьоръ послѣ направилъ дълбока студия върхъ вината, узналъ причинитѣ за тѣхнитѣ измѣнения и намѣрилъ срѣдства да ги почти неутрализира, и съ това разрѣшилъ единъ отъ най-великитѣ икономически въпроси на Франция.

Пастьоръ слѣдъ това се заинтересувалъ въ въпроса за свилениѣ буби. Той узналъ че болестъта у бубитѣ е прихватлива и успѣлъ да намѣри способъ за добиванне здрави яйца като доказалъ че трептящи частички въ кръвта на болестнитѣ буби причинявали епидемията. Той доказалъ, че задачата за повръщаннето на Франция копринената ъ индустрия се привеждала до това да се отдѣлятъ здравитѣ пеперуди отъ болнитѣ, да се исхвърлятъ послѣднитѣ, и да се употрѣбаватъ яйцата на първитѣ.

Пастьоръ направилъ нѣколко изслѣдвания и за бирата и най-послѣ билъ призованъ да се занимае съ въпроса за ядовититѣ болести. Той се двоумилъ дълго врѣме, защото не билъ нито лѣкаръ нито хирургъ, но той билъ принуденъ да върви напредъ. Въ 1876 год. Английскиятъ наученъ мжжъ Тиндалъ му писалъ: „За първъ пътъ въ историята на науката ний можемъ да имаме здрава и положителна надежда, че по отношение къмъ епидемически болести медицината скоро ще се избави отъ емпиризмъ (опитъ) и ще се постави на истинска научна основа. Когато дойде този великъ день чловѣчеството ще признае, че вамъ се дължи най-голѣмата частъ отъ признателностъ“.

Първитѣ му изслѣдвания се касаяли до ужасната болестъ извѣстна подъ името далачна треска. Тази болестъ е одесетствувала стада въ Франция, Испания, Италия, и Русия. Руситѣ я наричали Сибирска чума; въ Египетъ прѣдполагали че тя датува назадъ до десетѣтъ Мойсееви язви. Тя произвеждала различни резултати върхъ различни животни; тѣ били различни въ коня, кравата и овцата. Въ чловѣка болестъта е извѣстна подъ названието зълъ слѣпокъ. Рѣдко се тя

явява, но всекога е фатална. Овчари, говедари, скотовъдци, чифликчийски слуги, продавачи и куповачи на добитъци, дървочистачи, живодерци и касаци сж всички изложени на тази болестъ.

Въ 1877 год. Пастьоръ показалъ, че извѣстни бактерии открити въ 1850 год. отъ двама други експериментатори съставляватъ единичкия дѣецъ на болестъта.

Послѣ той открилъ причината на кокошата холера и доказалъ че тритѣ микроби на далачната треска, остра септицемия, и кокоша холера, ни най-малко не си приличатъ.

Всичкитѣ тѣзи открития го доведохъ до това което се вѣрва да е най-чудесното му откритие—онова за ослабяване причинитѣ на прилѣпчиви болести.

Подъ тона той се постаралъ да намѣри за всека ядовита болестъ, като обривъ, скарлатина, дифтеритъ, сипаница, жълта треска, брусница и проказа, нѣкой способъ, чрѣзъ който да може да произведе болестъ различна отъ тѣхъ, но пакъ да има нѣкоя прилика съ тѣхъ, която като дѣйствува врѣхъ тѣхъ, тѣй както вакцината дѣйствува врѣхъ сипаницата, да би имала силата да не допуца да се нападатъ отъ тѣзи болести.

Въ 1881 год. той можалъ да съобщи на Академията на Наукитѣ възможността да се присаждатъ кокошки щото да се не заразяватъ отъ холера, сжщо и овци и крави, щото да се не нападатъ отъ далачна треска. Испърво имало извънреденъ успѣхъ и послѣ възвращание на ядовитостъ, и понататъшни опити. Най послѣ дойдохъ извънреднитѣ и, до негдѣ, още оспоряванитѣ способности за присаждане или вакциниране при цѣреннето на идрофобията (бѣсътъ). Пастьоръ се залови съ тази проблема въ 1880 год. като доказа, противъ тѣзи, които успорѣвахъ, че болестъта не е истинска, съществуването на истинска болестъ.

Прииманието му въ Французската Академия станало на 27-й Априль, 1882 год. когато той държалъ похвално слово врѣхъ Литрѣ, на чиято катедра той станалъ преемникъ. Въ това свое слово той се обявилъ за Християнинъ, като отхвърлилъ материализма въ всека форма.

Въ 1889 год. за дѣто публично прѣпоръчалъ на хората да прѣнасятъ хвала Богу, градскитѣ власти на единъ градъ въ Франция изявили злобата си противъ него

като измѣнили името на една отъ улицитѣ, която носяла Пастьоровото име. Живота на Пастьора показва че Християнското благочестие хармонира съ най-високо научно образование.

ХРИСТОСЪ ВЪ ДОМА.

Това което най-много разваля домашния животъ — когато има любовь — сж дребнави распри. Не говоримъ за различни мѣния по достойни за разискване прѣдмѣти. Много развити умове въ единъ домъ държатъ атмосферата му прѣсна и оживяватъ и възбуждатъ ума, сърдцето и съвѣстьта на семейството. Но азъ говоря за распри. Семейностъ въ живота на единъ съ други дава мѣсто на невъспирано развитие на темперамента, и когато противоположни темпераменти не се грижатъ да си играятъ кротко помежду си, неблагоприятни размирици развалятъ повърхността на нашето щастливо езеро на живота. Оставѣте ги да слѣдватъ изъ день въ день, и онѣзи изявления на зълъ правъ едно врѣме тѣй редки, никога не ще оставятъ водитѣ на покой. Любовьта остава, но животътъ е разваленъ. Заради това, нека музиката на тѣзи думи влѣзе въ вашия духъ, и ги държи у васъ, додѣто се научите какъ да превърнете значението имъ въ всекидневни дѣла: „Научѣте се отъ Мене защото съмъ кроткъ и смиренъ на сърдце; и ще намѣрите спокойствие за душитѣ си.“

Земѣте единъ или два примѣра изъ много, за какъ може да стане това. Ако си погрѣшилъ отъ буйностъ или распаленостъ, и за минута си си позволилъ да изговоришъ остри думи, или да покажешъ груба обноска, то слѣдай безъ лъжливъ срамъ водителството на сърдцето си; кажи че съжелѣвашъ; не съ надмѣнностъ която противорѣчи на думитѣ ти, но съ учтивостъта на любовь. Да се извинява челоуѣкъ за зло дѣло или за докачителни думи не е унижително. Обиденото уединение, себелюбивата начумереностъ е, която е недостойна за единъ мъжъ или за една жена. Извинението може испърво да бѣде мъчно, но мъчнотии отъ този видъ ний сме длъжни да надвиваме, ако искаме да се издигнемъ съ Христа. На всекъ послѣдующъ пѣтъ то става по-лесно, и извиняванието не допуца повторението

на несмисленното или неприличното дѣло, което го е направило нужно.

И пакъ, ако трѣбва да се намѣри вина нѣкому, чакай додѣто ти лично прѣмине гнѣвътъ. Често твоитѣ бѣлѣжки ще бѣдѣтъ умѣтни и даже ще иматъ по-голѣма сила, ако се направятъ слѣдъ една седмица или слѣдъ единъ мѣсець, когато си съвсѣмъ утихналъ. Но вината трѣбва по нѣкогашъ да се отдава направо. Има врѣмена когато се касае до поддържанieto на добръ принципъ, когато чловѣкъ трѣбва веднага да говори на жена, мъжъ или чадо или приятель. Но бѣди естественъ въ това; нека сърдцето ти да готори, а не само умътъ ти и при това нека всѣко намиране вина да бѣде бързо, и никога да не се повтаря.

И когато си размислилъ всичко, помни, че въ тѣзи нѣща любовта не е, когато е непридпазена, все въ все. Тя трѣбва да бѣде придружена отъ правата причина на правдата: защото правдата е единичниятъ елементъ, въ който любовта може да дѣйствува безъ да е въ опасностъ да испадне въ слабостъ, лицепрятне и даже глупостъ. Ей, правдата е обратната страна на любовта.

Религиозни Вѣсти.

Съединението на Методисткитѣ Църкви: — Прѣди нѣколко врѣме се бѣше говорило за единъ планъ по съединението на всичкитѣ клонъве на Методизма въ Америка. Сега се говори за съединение на петѣтъ клоня на Методизма въ Англия. Между разнитѣ клонъве на Методизма, било въ Англия или Америка, нѣма никаква разлика въ вѣровучението; разликата е само по църковно управление. Прѣдъ видъ на факта че нѣщо прѣди десетъ години, ако помнемъ добръ, всичкитѣ клонъве на Методизма въ Канада се съединиха въ едно, нѣма причина защо да не може да стане това въ Англия и Америка.

Белгия и Холандия: — Английскій религиозенъ вестникъ *Zion's Herald* (Снонски Вѣститель) прави едно наврѣменно сравнение между Католическата Белгия и Протестантската Холандия. Тѣзи двѣ държави сѣ съсѣдни и въ постоянни търговски сношения; но каква разлика има помежду имъ! Холандия напрѣдва всѣки день къмъ бж-

дѣщето: Белгия е застоичива и даже се вижда да се връща къмъ миналото. Тридесетъ на сто отъ населението не знаятъ да четѣтъ и сега когато е унищоженъ либералния законъ отъ 1869 год. Католическитѣ свѣщенници иматъ пакъ училищата подъ ръка. До какво ще достигне тази страна, която трѣбване да се напомни за Алванския Дукъ*) и за *Крвнишкия Свѣтъ*.

Църквата и Социализма — На Годнишната Конференция на Англиканското духовенство отъ Карлайлската епархия Йоркскитѣ архиепископъ се изразилъ както слѣдва за социализма: „Фактъ е че социализмътъ подъ една форма или подъ друга се е силно установилъ въ симпатията на голѣма частъ отъ Британското работническо население, особено у младежитѣ. Безумно би било, прочее, отъ страна на църквата да игнорира злините и истинскитѣ страдания които се позволили да се произведе това движение, или да се прави оглушки за ламтеията за работническата младежъ. Сегашната църква трѣбва да признае, че въ настоящата социална система има да се въвеждатъ дълбоки реформи и да послуша справедливия гласъ, който излиза изъ обезнаслѣденитѣ за да се присѣдини съ тѣхъ и да съдѣйствува за разрѣшение на проблемата.

Евреи станали Християни: — Миналата година въ Смирна единъ Евреинъ, Аврамъ Леви, основалъ Християнска Църква между своитѣ стари единовѣрци Евреи. Тя е независима църква и носи названието *Общество на Евреи Християни*. Този Евреинъ се запозналъ съ Евангелието прѣзъ краткото си пребивание въ Шотландската болница въ Смирна. Като Евреинътъ Апостолъ Павелъ се радвалъ за обрацанието на язычницѣ, днесъ обърнатитѣ язычници могатъ да се радватъ за обрацанието на много Евреи.

Ескимосцитѣ: — Ескимосцитѣ сѣ единичкитѣ жители на сѣвернитѣ страни на Сѣверна Америка. Тѣ броятъ около 40,000. Моравскитѣ миссионери сѣ успѣли да основатъ добра работа въ Гринландия и Лабрадоръ и по настоящемъ иматъ около 3,000 причастници.

*) Алванскитѣ Дукъ бѣ испратенъ отъ Испанския кралъ Филиппъ II въ Нидерландия (Белгия и Холандия) прѣзъ 1567 год. за да потуши реформаторското движение въ тѣзи страни. Сѣдѣщето, което съ собственичката власть учредилъ, се справедливо нарече *Крвнишки Свѣтъ*. (Б. Р.)

„ДА СЕ НЕ СМУЩАВА СЪРДЦЕТО ВИ.“

Има врѣмена когато човѣческото сърдце, притиснато отъ единъ товаръ на отговорностъ или мъжнотия, може да намѣри спокойствие само въ ученията, които се отнасятъ до Бога, до Христа, до небото. Тѣзи учения сж тѣй напълно приспособени на нашитѣ нужди, щото тѣ не могатъ да не произведжтъ блаженъ покой, защото да познава нѣкой Бога значи да познава Христа, Негова Синъ; да познава нѣкой Христа значи да познава Бога, а да познава Бога въ Христа Исуса значи да има началото на животъ вѣченъ въ душата. Малката група ученици бѣхж дошли до една криза при слѣдване Господа Своего, когато тѣ се надвихж отъ чувството на отговорностъ и скърбъ. Какъ да смекчи Той скърбѣта имъ и да всади въ тѣхъ нова сила за да изпълнятъ дълга си? Да ги заведе ли на нѣкоя гора на прѣображение за да гледатъ на Славата му? Да умножи ли хлѣбъ въ пустинята за да укрѣпи вѣрата имъ? Да застане ли прѣдъ нѣкой отворенъ гробъ и съ думата Си да въскрѣси мъртвия? Да направи ли да се чуе гласъ отъ небото: „Тойзи е Синъ мой възлюбенный?“ Да се откаже ли отъ прѣстола и вѣнеца и да прѣбжде съ тѣхъ въ плътъ?

Не! Не! Истината вселена въ убѣжденията е по-добра отъ видимо чудо. Окото ще потъмнѣе, възкашнитѣ чувства скоро ще се затворятъ за всегда, и видимото чудо ще изгуби силата си да очаровава душата; но прѣдоставено е на схващанieto на непогибаетата истина да поддържа въ всички утѣспения.

Заради това Исусъ каза: „Ето прѣбивайте въ, хранѣте се съ истината за Бога, Мене, небото.“ Всѣкой въ Християнскитѣ и въ язическитѣ страни има непрѣодолимо желание за нѣкой върховенъ прѣдмѣтъ на поклонение и упование. Всѣкой търси помощникъ; всѣкой ламти за вѣчно жилище на миръ: Никакви доводи не могатъ да заличжтъ тѣзи копнѣния на душата. Навсѣкъждѣ по земята дѣто човѣкъ се скита безъ Евангелието Исусъ Христово, той безпрѣстаино се тласка по едно безпокойно море, защото нѣма нищо вѣнъ отъ това Евангелие което може да отговори на тѣзи инстинктивни нужди.

Исусъ погледна въ лицата на Матея, Лука и Иоанна, и като измѣри дълбочини-

тѣ на тѣхната скърбъ, каза имъ за единичкия изворъ на облекчение и сила.

Вѣкове се сж изминали отъ онзи день, но човѣческитѣ сърдца сж сжщи, и сжщата блаженна истина отговаря на всичкитѣ имъ нужди. Долу при мрачния потокъ на злощастното, и горѣ по виднитѣ пѣтеки на отговорноститѣ на живота, всегда и всѣкога дохожда до смутения духъ небесното извѣстие: „Вѣрвай вѣрвай, съ всичкото си сърдце вѣрвай, въ Бога, въ Исуса, въ небото“.

ОТГОВОРА НА ИВАНЧО.

Двѣ момчета сж срѣцнали на улицата. „Хей, Иванчо!“ извикало едното, „тъкмо съ тебе искахъ да се видж. Я ела съ мене да излѣземъ на полето. Азъ трѣбва да отидж при дѣда си, и ако дойдешъ и ти съ менъ, ще си играемъ много хубаво“.

„Много ми се иска да дойдж“, казалъ Иванчо, „но не мож. Мама не иска да оставж отъ училището за да ходж на друго мѣсто“.

„Че тя нѣма да знае нищо за това. Ний можемъ да се върнемъ додѣто пусне училището“, настоялъ Драганчо.

„Не“, билъ Иванчовѣтъ отговоръ; „азъ щѣхъ да усѣщамъ че съмъ много подлъ ако я направяхъ да мисли че съмъ билъ на училище, когато не съмъ билъ; и тя може да се научи за това нѣкога, и тогазъ ще ѝ стане много мъчно“.

„Азъ не мисля че ще да те е грижа“ какво щѣла тя да усѣща или да иска; ако тя не иска, ти пакъ трѣбва сегисъ тогисъ да си поправашъ“, казалъ Драганчо, на приятеля си.

„Ти не познавашъ майка ми, инакъ не би казалъ това“, отговорилъ Иванчо съ негодование. „Тя всѣкога обича да прѣкарвамъ врѣмето си приятно и весело, и азъ ѝ се повѣрявамъ да ме оставя да си земамъ гълъния си дѣлъ отъ всичката веселба що става у насъ, освѣнъ ако има добра причина да не участвувамъ. Азъ не вѣрвамъ друго момче да е имало по-добра майка отъ моята и азъ я любя доволно добрѣ за да правж това което тя иска да правж. Не ме е грижа, ако понѣкоганъ е нѣщо, което не ми се иска да правж; тя знае най-добрѣ, и ако тя иска да се направи, това ме прави да искамъ и азъ да го направж“.

Иванчовото усѣщаніе къмъ неговата майка много прилича на това, което Християнитѣ усѣщатъ къмъ Бога. Тѣ Го любятъ и уповаватъ Нему, защото знаятъ, че е благъ и мѣдръ, и тѣ показватъ своята любовъ като Му се покоряватъ.

ТЮЛЕНИ.

Распрата между Англия и Америка по ловитбата на тюлени около водитѣ на Аляска, която се рѣши прѣди двѣ години чрѣзъ третейски съдъ, е съживила интереса ни въ тѣзи страни водни животни. Прѣди седемдесетъ и петъ години станало най съспително кланіе на тюлени, което имѣ за резултатъ почти съвършенното имъ истребление, и притрупа тържището съ тѣхнитѣ кожи.

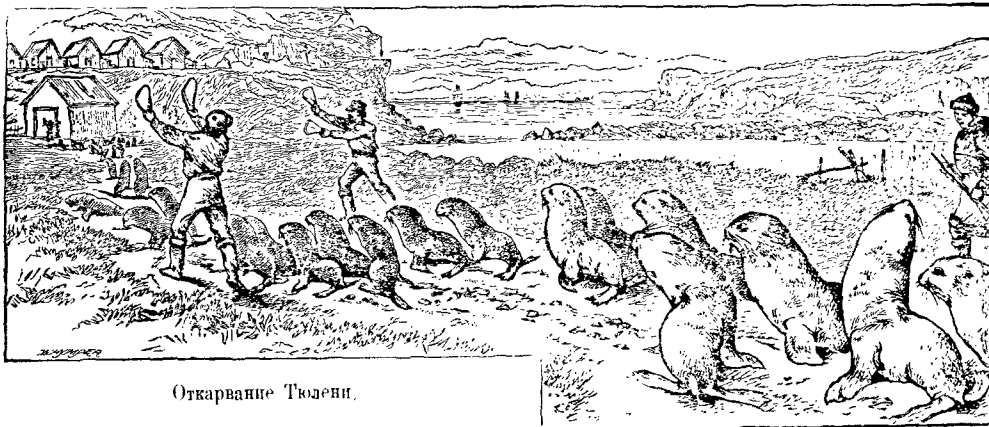
Русситѣ, които въ онова врѣме владѣ-

водошлия, и тя не избѣгва отъ наказание, слѣдъ като се прѣмахне странникътъ. Женската посвѣтява повече отъ врѣмето си на отгледване на малкитѣ си. Най-послѣ цѣлото стадо се дига никой не знае накѣдъ.

Начинътъ на ловеніето е горѣ долу слѣдующиятъ: Въ опрѣдѣлено врѣме тюленитѣ се закарватъ като стадо овци въ едно нарочно направено здание. дѣто ги убиватъ. Зданието може да е до два километра отъ морето. Въ врѣмето когато се убивали и мъжки и женски, майкитѣ като изгубятъ малкитѣ си често сж врицали на мѣстото и жално викали за изгубенитѣ си рожби.

Деветъ десети отъ всичкитѣ тюленски кожи се истрацатъ въ Англия и отъ тамъ се расприватъ другѣдъ. Това е по причина на евтината тамъ работа.

Прѣсмѣтнало се че въ 1874 год. имало 3,000,000 само въ острова Св. Павелъ. Пълно-

Откарване Тюлени.

или Аляска направили прѣобразованіе; и само опрѣдѣлено число тюлени които достигали до пълната си възраст можели да се убиватъ всѣка година.

Въ м. Май съ редовността на календара, тюленитѣ ся появяватъ на острова Св. Павелъ единъ отъ Алеутийската група острови. Всѣки възрастенъ мъжки тюленъ води съ себе си нѣколко женски тюлени споредъ силата си. Отъ пристигването имъ въ м. Май до оттегляването имъ въ м. Октомврий всичкитѣ тюлени живѣятъ повечето на брѣга. Женскитѣ се къпятъ веднѣж или два пѣти на день, а мъжкитѣ заранъ, пладнѣ и вечеръ пазятъ своето семейство съ най-голѣма ревнивость. Ако се появи нѣкой неканенъ мъжки тюленъ, той бѣсдтвува да изгуби живота си; ако една отъ женскитѣ би се позволила да обърне внимание къмъ по-

възрастниятъ мъжки тюленъ е отъ два до два и половина метра дългъ и тежи не по-малко отъ двѣста километра.

НА МѢСЕЧИНА.

Нѣкой си е казалъ: „Библията безъ Духа Святаго е единъ меридианъ на мѣсечина.“

Кой не обича мѣсечината? Особенно слѣдъ единъ лѣтенъ день, ний се радваме да сѣднемъ подъ сладкитѣ лъчи на луната и да се прѣдадеме на блѣнове и размишление, и сърдцето ни, като отъ симпатия, чувствува тишина и миръ.

Но трудно е да се чете на мѣсечината защото свѣтлината е тѣй слаба и блѣда като че не е свѣтлина.

Да четемъ Библията на мѣсечина значи да я четемъ безъ да я разбираме, безъ да намираме въ нея здрави направления.

На оная блѣда свѣтлина чловѣкъ може да мисли, той може да пусне въображението си да тича, тъй да се каже, задъ заритѣ на това или онова изрѣчение, или да го остави въ неопредѣленность и да измисли за да допълни тона което се неясно вижда, но се не разбира, не му се намира посоката.

Колко пѣти сме чели тъй Библията? Страницитѣ ѝ ни се виждаха тогазъ студени и разбъркани. Тѣ не говоряхъ нито на сърдцето, нито на разума. Достигвахме до края на главата безъ да сме събрали нѣкоя идея, безъ да влѣземъ въ Божията мисль, безъ да опитае онѣзи святи душевни вълнения, които дохождатъ отъ съобщение съ Духа, който е диктувалъ книгата; и като затваряхме священната книга, оставахме нажелени, като се лишавахме отъ благословението, което бѣхме дошли да търсимъ безъ да знаемъ защо.

— Защо ли? Защото бѣхме чели на мѣсечина.

Чудехме се защо толкова учени мъже се тълкували прѣкалено и прѣсилено Божественното Слово; чудехме се защо други не намиратъ умилостивителната жертва Христова; не намиратъ Духа, Наставника и Утѣшителя; не намиратъ обѣщанието за бждущето Царство на Спасителя. . . . . Защо сме се чудили? Тѣ просто сж чели; тѣ четатъ на мѣсечината.

Но мѣсечината не е само слаба; тя е и студена. И това наскърбява Християнина. Той чете за да се стопли, за да се възбуди, за да се усѣти прѣнесенъ до височината на небесата при прославения Спаситель, който го люби, а вмѣсто това той намира всичко студено, всичко сухо, страницата безъ шаръ, безъ животъ. . . . . Той не знае истината която книгата съдържа; която той търси, защото свѣтлината е слаба и показалецътъ не показва часоветѣ. . . . .

Той слуша да говорятъ около му за живи Християни, за чловѣци пълни съ вѣра, които придобиватъ други души, които тържествуватъ надъ злото, които опитватъ истинността на обѣщанията, които върватъ къмъ Сионъ, а той е като угаснала главня, като димяща свѣтлина, като кристалъ който нищо не отразява.

— Защо! Защото чете на мѣсечината.

Нѣколко стихове сж били за него като факелъ, който го е освѣтявалъ: „Любовъ Божия“ „оправдание чрѣзъ вѣра.“ „даръ на Духа,“ „животъ,“ „вѣчность.“ Но сега оная свѣтлина е далечна, той чете по мѣсечината и показалецътъ не показва вече часоветѣ. . .

Звѣздата помогна на мъдрецитѣ да намѣрятъ бѣдната стаичка; но отвлѣкнѣ всичко блѣщѣше. Онова отроче излѣзе отъ яслата и се откри като Видѣливната на Свѣта. Послѣ Той се възнесе на небето. Сега остана Неговото Слово. То е показалецътъ — и свѣтлината по която трѣбва да го четемъ е Слѣнцето на душичѣ, Духътъ Божий. Този Духъ Исусъ го обѣща, Той го испрати; Той (Духътъ) е въ свѣта. . . . . О, нека не четемъ на мѣсечината.

НЕВИДИМОНО ДѢЙСТВИТЕЛНО.

Едва по една чловѣчески души прѣминуватъ отъ този свѣтъ, който видимъ, въ невидимъ. Тази минута казваме, „Тукъ е“; а на другата минута казваме „Нѣма го“. Гдѣ е отишълъ? Що е отишълъ? какъ е отишълъ? Лицето, рѣцѣтъ, образътъ сж още съ насъ, но пакъ казваме, „Нѣма го“. Тайнственно промѣнение, на което никой, нито най-искусниятъ лѣкаръ или бдителенъ приятель не може да прѣдскаже деньтъ или часътъ. На опазъ врата прѣзъ която милиони минуватъ постоянно, една само Рѣка държи ключътъ. Той затваря и никой не отваря. Той отваря и никой не затваря.

Занятиятъ свѣтъ си слѣдва, като да нѣмаше смъртъ, като че тѣсниятъ небо-склонъ на земни интереси да обгарщае всичко що се касае до насъ. Внезапно тайнственниятъ вѣстителъ дохожда за едного отъ насъ, и ний осѣществяваме посрѣдъ вихрата бързина въ която и ний заедно съ други, се впускахме, че има областъ вгнъ отъ видѣнието на смъртнитѣ, тъй дѣйствителна и тъй пълна съ важни уроци за наше размишление, както онѣзи, които тъй съвършено сж ни поглѣщали. Защо да чакаме за допиранието, което причинява просълзявание за да направи намъ това откровение? Тойзи който държи ключоветѣ на смъртъта е всегда близу при насъ посрѣдъ най-занятитѣ часове на живота за да ни говори за невидимитѣ и вѣчнитѣ, ако само слушаеме Гласа Му. Небето е твърдѣ близо до духовното чувство на тѣзи които прѣбиваватъ въ Него.

Наука и Механика.

Резултати отъ Похода на Пиѣри: — Ако Поручикъ Пиѣри далечъ не е можалъ да осмъществи програмата, която си бѣше начърталъ, той е поне придобилъ извѣстно число интересни резултати. Той е можалъ да изрисува картата на Западния брѣгъ на Гринландия, отъ $78^{\circ} 10'$ до $75^{\circ} 55'$ сѣверна широчина, и тѣзи градуси прѣдставляватъ около 1600 километра; брѣгътъ е много врѣзанъ и неправиленъ, и отъ географическа гледна точка, това е твърдѣ важенъ и поучителенъ документъ. При тази карта трѣбва да се приложатъ метеорологически наблюдения, които сж вѣроятно и най-точнитѣ и най-продължителнитѣ що сж се събирали въ оная часть на земното кълбо. Той е още направилъ твърдѣ интересни наблюдения по бързината, измѣстюванието и истичанието на ледниците; най-послѣ той е отнесълъ два твърдѣ хубави метеорита и етнологически документа отъ голѣма важность. Г-нъ Дишъ, таксидермистъ, който е съставлявалъ часть отъ похода испратенъ да търси Пиѣри въ Гринландия, е можалъ да направи голѣма сбирка отъ животни.

— *Военни Кучета:* — Кучета могатъ да принасятъ сериозни услуги въ врѣме на война. Амбуланситѣ могатъ да ги употребяватъ успѣшно за да търсятъ раненитѣ. Въ единъ опитъ направенъ въ Найфедъ едно куче намѣрило въ половинъ часъ 8 души които били легнали въ гжсталацитѣ и се присторили на ранени. Кучето отивало всѣки пѣтъ да търси господаря си и го завеждало при легналия на земята чловѣкъ.

Изнамѣрилъ се е и единъ снарядъ, който позволява да се слѣдватъ търсящията и ноцно врѣме: Кучето се снабдява съ единъ семеръ, който носи два събиратели (аккумулятори) и единъ фенеръ. Снарядътъ е натъкменъ по такъвъ начинъ, щото господарътъ не изгубва кучето си отъ очи въ врѣме на дирението, даже и подъ дърво, и може да го слѣдва и до мѣстото дѣто лежи ранениятъ.

— *Прѣимущества на ацетилена:* — Отъ една студия на Г-на Хемпела врѣхъ ацетилена като газъ за освѣтление излиза, че отровителната сила на този газъ е много по-долна отъ оная на въгледеливия окисъ. Опас-

ноститѣ сж много по-малко нежели съ обыкновенния газъ (за освѣтление). Ацетилентъ има единъ видъ чеснона миризма, която позволява да се узнава смѣненнето на слаби количества съ въздухъ. Знае се, че обыкновенниятъ газъ (за освѣтление) като се прѣцѣжда въ почвата, може да се освободи отъ миризливи продукти, които той съдържа, и че е имало случаи на отравяние които не сж могли да бѣдѣтъ избѣгнати. Опасноститѣ отъ експлозия сж наравно по-малко. Обикновенниятъ газъ (за освѣтление) става експлозивенъ, когато се размѣси съ шестъ пѣти своя обемъ отъ въздухъ; за да стане ацетилентъ експлозивенъ, той трѣбва да се размѣси съ дванадесетъ пѣти своя обемъ.

Гореннето на ацетилена съ равна свѣтлина развива температура много по-малка отъ онази на обыкновенния газъ (за освѣтление). Той произвежда много по-малко водна пара и въглекислота. Той потребява много по-малко кислородъ.

Свѣтлината на ацетилена е съвсѣмъ бѣла и показва прѣдмѣтитѣ въ истинския имъ шаръ. Освѣтителната сила на ацетилена съ равенъ обемъ е десетъ пѣти по-голѣма отъ оная на газа (за освѣтление) съ обыкновенна газова свѣщъ: 4.5 пѣти по-голѣма отъ газа съ Ауерова свѣщъ.

За да се произведе една единица (ше unié) на часъ нуждни сж само 6 дециметра ацетилентъ вмѣсто 27 дециметра съ нова Ауерова свѣщъ, 54 съ стара Ауерова свѣщъ, 100 съ Аргандова свѣщъ, 145 съ обыкновенна газова свѣщъ.

При съдружаванне ацетилена съ газа увеличава се много освѣтителната сила на послѣдния. Смѣненнето споредъ единъ би се правило въ фабриката за газъ, а споредъ други отъ потребителя.

Отъ горното виждаме какво бѣдѣще ще има ацетилентъ въ историята на освѣтлението.

Микробитъ на устата: — Извѣстно е че многочисленни видове *патогенически* бактерии живѣятъ въ устата. Между тѣзи бактерии Г-да Гримберъ и Шоке сж констатирани 27 пѣти врѣхъ 60, присѣтствнето на колибацилъ. Отъ 60-тѣ испитани лица, имало 21 мъжие и 39 жени. У 21-тѣ мъжие този колибацилъ се намѣрилъ 12 пѣти или 36.6 на 100, а у 39-тѣ жени той се намѣрилъ 15 пѣти, или 38.4 на 100.

Особенно близо при сливицитѣ се най-много срѣща този микробъ.

— *Новъ цѣръ противъ гниенето:* — Голѣмитѣ Германски фабрики за правение бои се занимаватъ повече и повече съ произвеждане на цѣрове противъ гниенето, и сп. Nature спомѣнува за новъ продуктъ произвежданъ въ тѣзи фабрики. Той се казва potassium orthodinitro cresolate, който, види се, ще принесе голѣми услуги.

Г-да Херцъ и фонъ Мюлеръ сж обнародвали въ Münchener Allgemeine Zeitung отчетъ за своитѣ опити съ това ново сложно тѣло, на което тѣ даватъ по-практическото название *антиноинъ*. Единъ растворъ отъ 1 на 1300 до 2000 части сапунена вода оздравѣвалъ истрѣблението на всичкитѣ обикновени паразити въ зеленчуцитѣ безъ никаква поврѣда за послѣднитѣ. Отъ своя страна Г-нъ Обри, директоръ на експерименталната Станция за пивоварството, е констатиралъ че антиноинътъ спомагалъ за спазване доста дълго врѣме бирния квасъ, който, не добръ спазенъ, бързо се разлага. Бирниятъ квасъ се изгубва при това и силата да шупва (ферментира), даже и когато се работи съ него съ най-концентриранъ растворъ отъ антиноинъ (15 на 100).

Новиятъ цѣръ противъ гниенето е безъ миризма и не ще коштува скъпо.

— *Цивилизацията и Нервическата Система:* — Г-нъ Мийдъ Башъ расправя въ Англиското периодическо списание Psychological Review за „врѣмето на реакцията“ споредъ раситѣ; отъ тази студия излиза, че най-високата умственна култура на цивилизованитѣ раси се е придобила на смѣтка на чувствителността. Г-нъ Башъ напомня, че всичкитѣ наблюдатели се констатирали по-голѣма живостъ въ едно черно дѣте (Негритяче) нежели у бѣло дѣте.

Това заключение се потвърждава и отъ Г-на Лайтнеръ Витмеръ, който е събралъ въ три таблици резултатитѣ на тънки наблюдения, направени за обяснение на тази точка съ прѣдставители на Бѣлата, Индийско — Американската и Негрската (черната) раси. Ако се зематъ слухателнитѣ възбуждения, то се намира, за примѣръ, че отъ гледна точка на бързината съ която се отговаря на възбудителитѣ раситѣ се нареждатъ по слѣдующия редъ: 1. Индийската; 2. Афри-

канската и 3. Кавказката. Респективнитѣ цифри сж слѣдующитѣ: Индийската 116.27; Африканската 130; Кавказката 146.92. Добръ е да се прибави че наблюденията сж направени за всѣка раса съ по една дузина лица.

Размножението на Змѣора: — Змѣора, както е извѣстно, е прѣсѣляюща се риба, но съвсѣмъ противоположно на нѣкои морски риби, които достигнали до зрѣла възраст, отиватъ всѣка година на сладкитѣ води въ които само може да сполучи тѣхното хвърляние хайверъ, такива сж лежердата, желѣзницата (риба) карюхата, осетрътъ, морската минога и други риби, змѣорътъ напуска сладката вода и отива въ морето, отъ дѣто дрѣбнитѣ змѣори възлизатъ пакъ по голѣмитѣ и малки рѣки въ вътрѣшността на материка въ блатата, и даже по планинитѣ. Тойзи е общеприетиятъ фактъ.

Въ едно съобщение направено на Земледѣлческото Дружество Г-нъ Шабо Карленъ казва, че около 20-й Октомврий тази тайнственна риба захваща завръщателното си движение къмъ солениитѣ води. Това което се знае за змѣора, прибавя той, е, че излиза отъ морето и пакъ се върща въ него.

Излизанието отъ морето става отъ м. Февруарий до Априлъ; той се появява най-напрѣдъ въ соленикавитѣ води и послѣ отива на сладкитѣ води.

Въ м. Октомврий захваща слизанието на змѣора къмъ морето и това на чети; но той не отива въ голѣмитѣ води, той се спира на соленикавитѣ води, то естъ, споредъ Г-на Мио, при сливането на сладкитѣ води съ солениитѣ по край тинеститѣ мѣста които му позволяватъ да влѣзе на вътрѣ. Гдѣ става снисанието яйца? Несъмнѣнно въ тинестото мѣсто натоварена съ насаждане яйца споредъ Г-на Шабо Карленъ. На западъ. цибалтъ излиза изъ своя пологъ само въ първитѣ дни на м. Февруарий за да се покаже въ соленикавитѣ води. Г-нъ Шабо расказва този фактъ, че на 24-й Февруарий, 1890 год. първитѣ змѣори се показали на първата запорна врата на Ванде, притокъ на р. Севръ, която се влива въ морето при тинеститѣ мѣста на Егильонския Заливъ. Има години въ които това възлизание трае до м. Юлий; това е слѣдствие отъ непознати метеорологически условия. Двойно снисание яйца и двойно оплодотворение.

Селско Стопанство.

ИЗБИРАМЕ КАРТОФИ ЗА СЪМЕ.

Повечето хора които сѣятъ картофи отлагатъ избирането на картофи за сѣме, които трѣбва да се сѣятъ за друга година по-дълго врѣме отколкото трѣбва.

Не е достатъчно, както казватъ нѣкои, да се избиратъ купченкитѣ на нивата, когато се копаютъ. Грижливиятъ земледѣлецъ обикаля нивата си до като картофитѣ сж още въ най-голѣмата сила на растението си, и избира купчинкитѣ, които изглеждатъ че най-добрѣ вирѣятъ. Тѣзи трѣбва да се забѣлѣжатъ съ исправение висока прѣчка при всѣка отъ най-добритѣ купчинки и тѣ трѣбва най-напрѣдъ да се прѣкопаятъ. Понеже картофитѣ не се копаютъ додѣто върховетѣ не повѣхнатъ, негѣзможно е да се узнае отъ картофнитѣ стѣбълца кои сж задържѣли силата си най-дълго врѣме.

Разбира се, че не всички купчини тѣй избрани ще останатъ до край. Купчинката която най-добрѣ вирѣе единъ день, може да се нападне отъ помръзлека и сѣмето ѝ не ще чине нищо. Но като се почне рано, и като се плѣватъ купченкитѣ които оставатъ назадъ, тѣзи които останатъ, ще даджтъ сѣме което има най-голѣма жизненность и ще искара най-силни изданки на слѣдующия сезонъ. Това не може да стане, ако се остави изборътъ додѣто озрѣятъ картофитѣ. До онова врѣме всичкитѣ върхове ще да сж извѣхнали, и сравнителната сила не може да се опрѣдѣли. Ако се изберѣхж най-добритѣ купчинки, и най-доброто сѣме отъ всѣка купчинка нѣколко години наредъ, то силата и изобилюето на картофната беридба бихж се много увеличили.

Освѣнъ грижата за избиране добри купчинки важно е да се обръща внимание и на самитѣ картофи, изгледътъ, голѣмината и положението на очитѣ имъ. Видѣтъ има голѣмо значение тукъ; но има и частни особености независимо отъ вида, които влияетъ на изгледа и характера на картофитѣ. Възможно е да се измѣни изгледа на единъ видъ до значителенъ размѣръ чрѣзъ внимателно избиране на сѣмето. Всѣко око на пѣпката прѣдава за всѣкога въ растението си характеристикитѣ на родителя отъ който е произлѣзло, видоизмѣнението наистина зависи отъ обстоятелството подъ което се

сѣятъ картофитѣ. Голѣмитѣ грапави и четалясти пѣпки въобщо се произвеждатъ чрѣзъ наторяване съ повече азотъ. Тѣзи трѣбва да се избѣгватъ при избиране сѣме. Картофи отъ срѣдня голѣмина сж добъръ вънкашенъ изгледъ, малко продълговати, въобщо даватъ картофи, които се продаватъ съ най-добра цѣна. Повечето отъ дългитѣ картофи клонятъ къмъ искаряване дълги върхове. Тази наклонность къмъ влошаване може да се спре чрѣзъ отхвърлене такива картофи, при събиране на сѣме.

ЕСЕННА БОРБА ПРОТИВЪ ВРЕДИТЕЛНИ ТРѢВИ.

Кой е най-добриятъ начинъ за прѣмахване вредителни трѣви? Този е твърдѣ важенъ за всѣки земледѣлецъ въпросъ. Почитѣте съ засѣване заразенитѣ отъ лоши трѣви ниви съзовесъ на пролѣтъ, и съ жито или ржжъ есень. Наскоро слѣдъ пожънванието на тѣзи зърнени храни, разорѣте хубаво отдолу подъ сламата и по този начинъ ще спрѣте развитието на вредни трѣви до беридба. Когато втората беридба поникне на разораната почва, прѣвлечѣте я съ кръгла влачилка или съ какво да е друго земледѣлческо оръдие което би убило младитѣ трѣви. Повторѣте тази операция колкото пакти се види нужно за да не допусните озрѣванието на какво да е сѣме или развиваннето на коренни стѣбълца. Засѣйте нивата съ зимница пакъ тази есень, и пакъ повторѣте операцията идущата година. Ако пакъ се появятъ вредни трѣви, то обработвайте на утѣри доволно често за да не допусните да се явява повърхность съ зелени листие, иначе подземнитѣ стѣбълца ще живѣятъ дълго врѣме. Този е най-добриятъ способъ за прѣчистванне нападнати отъ вредни трѣви ниви, и ако се постоиствува съ него той ще се окаже успѣшенъ. Сега е врѣмето да се почне работа. Не го прѣнебръгвайте.

— *Сѣяние Детелина есень*: — При сѣенето детелината есень трѣбва да се пазятъ слѣдующитѣ правила. — (1) Да се изгаря за да се прѣмахне всичкия боклукъ. (2) Да се прѣвлача нѣколко пакти съ влачилка, додѣто почвата се распусне до една дълбочина отъ два до три палца. (3) Да се сбива почвата на ситенъ прахъ до една дълбочина отъ два до три палца. (4) Щомъ се пакваси добрѣ почвата да се насѣва детелинното сѣме.

Домакинство.

ОТОПЛЕНИЕ И ОСВѢТЛЕНИЕ.

Една майка, която била особено сполучлива да задържа синоветѣ си вечерь у дома си — и до толкова щото съ голѣмъ трудъ ги придумвали да идѣтъ на гости вечерь, била попитана, каква тайна имала за да прави дома си тъй привлекателенъ.

Отговорътъ ѝ билъ: „Тайната ми, ако е тайна, е че азъ отоплявамъ и освѣтлявамъ къщата си за да бѣде удобна и приятна“. Но когато ѝ изразили, че за това трѣбвало много пари да се харчатъ, тя отговорила:

„Наистина! но ний икономисваме въ други нѣща, ако има нужда, но весела и приятна свѣтлина трѣбва непременно да имаме“. Отговорътъ ѝ ни напомня за голѣмата разлика що съществува между приятността и веселостта на добръ освѣтлената къща, и мрачната, въ която свѣтлината едвамъ блѣщука. Неволно човекъ си припомня за Милтоновото описание на вѣчна мѣжа, когато гледа на злѣ освѣтлена къща, *че имало само толкова свѣтлина колкото да показе колко голѣмъ билъ мракътъ.*

Истина че врѣмената сѣ усили, и че всинца трѣбва въ всичко да икономисваме, но пакъ домътъ не трѣбва да се лишава отъ нуждитѣ нѣща. А нуждни необходимими нѣща сѣ: храната, облѣклото, отоплението, освѣтлението.

Доволно топли отдолни дрехи: здрави чорапи, обуца които да не убиватъ, нито пакъ да тахтѣ, правятъ човекъ да се чувствува спокоенъ и съ най-простото отгорно облѣкло.

Ако е пуждно да икономисваме въ дрехитѣ на дѣцата, то нека е въ укучванията, и въ канниститѣ, които сѣ безполезни.

По-добръ е да се носятъ най-проститѣ горни дрехи; много по-добръ е да се лиши човекъ отъ новъ катъ дрехи и да има преправени мобили отколкото да лиши дѣцата си отъ нуждитѣ нѣща.

Топлината и свѣтлината сѣ едни отъ най-важнитѣ. Тѣ сѣ привлекателноститѣ, които кафенетата и други искусителни мѣста употребяватъ за да извличатъ синоветѣ ни отъ домоветѣ ни. Ний трѣбва да имъ противодѣйствуваме, като приготвяваме по-добри привлекателноститѣ.

„Семейно Огнище.“

ТРАПЪ ЗА ЗЕЛЕНЧУЦИ.

Нѣкой хора държатъ зеленчуцитѣ си въ трапица прѣзъ една часть отъ зимата. Дѣто се практикува това, нѣкои прѣдсорожения сѣ нуждни Трапътъ трѣбва до колкото е възможно да се ископае на издигнато мѣсто. Въ всеки случай мѣстото трѣбва да се навежда отъ върха си и на двѣтъ страни за да се стича водата. Ако трапътъ е на издигнато мѣсто едно малко санджче цѣдилка може да се направи на центра на джното и послѣ да се искара прѣзъ прѣстѣта на повърхността — малко по-долу отъ наведеността. Една телена мрѣжа ще пази трапа отъ мишки и други животни, и трапътъ съвсѣмъ свободенъ отъ застояла вода може да се употребява всяка година.

Книжнина.

Получихъ се въ редакцията слѣующитѣ периодически списания:

„УЧИТЕЛЪ“ Мѣсечно перподическо обществено списание за учители и възпитатели. Редакторъ-издатель: Хр. Д. Максимовъ, въ гр. Пловдивъ, год. III. книжка II. годишна цѣна 8 лева.

„ЗВѢЗДИЦА“ Мѣсечно Илюстровано списание за дѣца. Редакторъ Н. Бѣловъждочъ, въ гр. София, год. IV. книжка IX. годишна цѣна 2 лева.

„МЕДИЦИНСКА БЪСЕДА“ Популярно Медицинско списание; излиза въ началото на всеки мѣсець, подъ редакцията на Д-ръ Витановъ, въ Видинъ. Годишната цѣна за въ България 10 лева, за въ странство 12 лева. а за учащата се младежъ 8 лева.

„ВОЙНИШКА СБИРКА“ Година III; книжка IV. Издава се въ София, цѣна 5 лева.

„СЕМЕЙНО ОГНИЩЕ“ Илюстровано домашно списание, мѣсечно Редакторка М. Недѣлкова-Попова год. I. книжка X. годишна цѣна 8 лева.

„ДОМАШЕНЪ ПРИЯТЕЛЪ“ Мѣсечно списание, за Наука, Религия, Промисленность и Домакинство. Редакторъ А. С. Пановъ, Самоковъ. Издава, Българското Евангел. Дружество въ София, годишна цѣна 3.50 ст. за княжеството, а 4 лева за странство, брой 10.

„НОВА СВѢТЛИНА“ и „ЗДРАВООСЛОВИЕ.“ Всеки мѣсечно списание за следваните душевни явления безвредни здравословни способи. Редакторъ-Издатель Д-ръ Мирковичъ, Сливенъ год. 4-та. 3-та книжка 4-та годишна, цѣна 5 лева.

ХРИСТИАНСКИЙ СВѢТЪ,

Издава Методистната Епископална Миссия, Руссе.

Отговорникъ: СПАСЪ ДИМИТРОВЪ.

Руссе. Печатница „НАДЕЖДА“.